

42

V 85

Emilie Kool.

Inglise keele õpetamisest VII klassis
H. Ghini ja H. Ode ingliskeelse sõnaraamatu järgi

Eesti NSV Vabariiklik Õpetajate Teadusinstituut

Käsikirja õigustes

Inglise keele õpetamisest VIII klassis

A.Ehini ja H.Ole inglisekeele õpiku
järgi

Emilie Vool,
võõrkeelte kabineti metoodik

1957/58. õ.-a. I poolaasta.

1957/58. õppeaastast alates toimub võõrkeele õpetamine Eesti NSV eesti õppekeelega keskkoolides uutel alustel. Teatavasti ei õpetata 7-aastastes koolides enam võõrkeelt ning VIII klassis algab töö niiöelda aabitsatõdedest peale. Uue programmi ja sellele vastava uue õpiku järgi töötabki esialgu ainult VIII kl.; vanemate klasside õpilased jätkavad tööd endiste õpikutega ja ainult veidi muudetud programmi järgi. Järgmisel, s.o. 1958/59. õppeaastal läheb uuele programmile üle IX klass ning hakkab kasutama ka uut õpikut. Nelja aasta jooksul jõuavad kõik keskkooli klassid VIII-XI uute programmide ja samuti ka uute õpikute kasutamiseni.

Võõrkeele õpiku koostamine VIII klassile on väga raske ja vastatusrikas ülesanne. Anda algtõdesid keelest VIII klassi õpilasele on palju keerulisem kui sedasama anda V klassi õpilasele. Eriti hoolikalt tuleb valida loetavaid tekste, et need mitte ei oleks liiga primitiivsed ja igavad. Väga põhjalikult tuleb kaaluda üldse printsiipi, millest lähtudes õpik koostada. Tuntud nõukogude teadlane, võõrkeelte metoodik I.V. Rahmanov rõhutab, et algastme õpiku koostamisel tuleb lähtuda sõnavaralisest printsiibist, mitte muust keeleteadlikust materjalist. Lugesipalade valik peab esmajärjekorras arvestama sõnavara ning alles seejärel grammatikat, foneetikat ja ortograafiat. Sõnavara ei tohi olla ainult illustratsiooniks grammatikale või foneetikale. ("Inostr.jasõk v škole", 1957-3).

Meie keskkoolide VIII klassides kasutatakse käesoleval õppeaastal inglise keele õpetamisel uut algastme õpikut, mille autoriteks on A.Ehin ja H.Ole. Kui vaadelda õppetöö tegelikku käiku VIII klassis selle õpiku järgi, siis torkab silma, et esimestele tundidele on kuhjatud liiga palju foneetikat. Faktiliselt ei sisalda õpiku esimesed neli õppetükki peale hääldus- ja lugemisreeglite ning üksikute sõnade mitte mingit muud materjali. Peaaegu kõik õpetajad, kes selle raamatu järgi töötavad, kurdavad sama: esimestel tundidel on ülirohkesti foneetilisi reegleid, nende juurde on antud natukene illustreerivat materjali üksikute sõnadena, puuduvad aga tekstid lugemiseks.

Selle tõttu kippus töö muutuma liiga kuivaks ja teoreetiliseks. Ka hääldusharjutustes oleks tulnud mõningal määral

arvestada sõnavaralisi eesmärke. On muidugi küllaltki põnev ja huvitav lugeda juhindudes ainult lugemisreegleist, teadmata sõna tähendust. Aga seda ikka ja jälle teha, ilma et loetavaid sõnu ka lauseis kasutada saaks, ühti ja neidsamu sõnu, millele puudub sisu ja mõiste, ikka ja jälle korrata - see muutub vaieldamatult igavaks ja mehhaaniliselt monotoonseks. Asjata on autorid vaeva näinud sääsaste sõnapaaride leidmisega nagu pin - pine,

pan - pane,

met - mete

Väga hästi võiks siis lugeda ka mõttetu tähtede kombinatsioone, näiteks hin - hine, gan - gane, ret - rete jne.

Paljud õpetajad püüdsid algul õpilastele anda ka hääldusharjutustes esinevate sõnade tähenduse. Peagi veenduti aga selle püüde mõttetuses: need sõnad ei kuulu suuremas enamuses üldse koolis õpitava sõnavara hulka. Autorid ei ole ka üldse soovitud ega taotlenudki, et nende sõnade tähendust õpitaks. Sõnavara, nii see osa sellest, mille tähendus õpilastel tuleb omandada, kui ka hääldusharjutustes esinevad sõnad on ainult foneetika juurde kuuluv illustreeriv materjal.

Kuigi autorid lähtusid foneetilisest printsiibist, oleks siiski olnud ratsionaalsem ja õppetöö tegelikele nõuetele vastavam ka hääldus- ja lugemisharjutustes esinev sõnavara valida elulähedasem. Arvan, et ka sel juhul kui lugemisharjutustes esinev sõnavara ei tulegi kohe omandada (sõnu on arvult palju ja neid ei suudeta kõiki õppida), peaksid nendes esinevad sõnad siiski olema sama klassi sõnavara hulgast valitud. Otsustav oleks olnud, kui õpiku koostajad lugemis- ja hääldusharjutustes esinevateks sõnadeks oleksid valinud peamiselt

pärisnimesid, nimi- ja omadussõnu - Lesson 1 ja Lesson 2 koosnevad ja peamiselt nendest. Nimisõnade tähendus jääb kergemini meelde, neid on võimalik õpetada näitlike vahendite ja joonistuste abi kasutades. Lugemisharjutus ei jääks ainult mehhaaniliseks häälitsemiseks, mõttetuks tähtedekombinatsioonide hääldamiseks, vaid õpilased omandaksid ühtlasi ka sõnavara. See omakorda võimaldaks õpetajal klassis kohe algusest peale rohkesti frontaalset tööd teha - esialgu kas või ainult üldküsimuste esitamise näol. Praegu kurdavad õpetajad, et just esimese 8 õppetüki ulatuses kujuneb töö igavaks ja üksluiseks. Kui aga õpilased tunnevad neid ümbritseva keskkonna (kool ja kodu) valdkonda kuuluvat sõnavara ja kui nad juba esimestel tundidel omandavad väljendid "Yes, it is" ning "no, it is not", avaneb võimalus tundi muuta huvitavaks, elavaks ning hoogsaks.

Oletagem, et lugemis- ja hääldamisharjutustes on lisaks 1. ja 2. õppetüki sõnadele esinenud veel sääraseid sõnad nagu cap, rat, hat, cup, nut, sun, sock, not, fog, hen, ten, red, rish, tin jne. Näidates pilti, joonistust või eset on õpetajal võimalik klassile esitada näiteks säärase rea küsimusi:

Is this a cat?	Yes, it is
Is this a man?	No, it is not
Is this a red cap?	Yes, it is
Is this a black dog?	Yes, it is
Is this a nut?	No, it is not
jne.	

Õpilased on suutelised ka ise küsimusi esitama, oma kaasõpilasi küsitama. Tekib juba esimestel tundidel vestlus.

Kui peetakse väga vajalikuks just teatud tähtedekombinatsioonide lugema õppida, siis võib ju veel anda mõne lugemis- ja

hääldamisharjutuse, milles esinevate sõnade tähendust ei õpita.

Kui peetakse väga vajalikuks just teatud tähtedekombinatsioonide lugema õppida, siis võib ju veel anda mõne lugemis- ja hääldamisharjutuse, milles esinevate sõnade tähendust ei õpita.

Alates 5. õppetükist on õpikus antud lugemiseks seotud tekste. Aga ka need tekstid on väga lühikesed, ainult 2-3 rida ja õpetajail on raskusi töö mitmekesistamise ning klassi aktiveerimisega. Olukord muutub alles 9.õppetükist alates, kus esineb küsiv asesõna "what" ning üldküsimused verbiga "be".

Septembri keskel 1957.a. hospiteerisin inglise keele tunde Tallinna 1.Keskkooli VIII klassides kahe õpetaja juures.

VIII a klassis tegeleti 5. ja 6. õppetükiga.

Pärast tunni rakendamist töötas õpetaja klassiga frontaalselt. Harjutati verbi "to be" oleviku vorme ainsuses ning süvendati äsjaõpitud sõnavara. Kahjuks ei saanud õpetaja seda teha küsimuste esitamise näol, vaid ta laskis õpilastel tõlkida rea lauseid eesti keelest inglise keelde.

Tõlgitavad laused olid järgmised:

1. John Hill on õpilane
2. Ta on õpilane (meessoost)
3. Ann on õpilane
4. Ta on õpilane (naissoost)
5. Ma olen õpilane
6. Minu nimi on Peter Lane
7. Mina lähen kooli
8. Ma armastan oma kooli.

Sellele järgnes õppetüki nr.5 lugemine individuaalse kontrolli korras. Õppetükk nr.5 koosneb teatavasti ainult 4 lausest ning seepärast tuli teda mitmel õpilasel ikka ja jälle

uuesti lugeda lasta. Mingisugustele küsimustele ei ole veel vastama õpitud ja jälle tuli pöörduda tõlkimise juurde. Tõlgiti tekst inglise keelest eesti keelde ja eestikeelseid sõnu ning lauseid eesti keelest inglise keelde. Lõpuks luges üks õpilane isikulise asesõna ainsuse 3.pöörde kohta käiva harjutuse, mis oli veel lühem kui lugemispala - harjutus koosnes kolmest 3 - 5 sõnalisest lausest.

Uue aine käsitlemisele asudes kirjutas õpetaja kõigepealt tundmata sõnad tahvlile. Õpilased kirjutasid need oma vihikuisse. Iga uus häälik analüüsiti, harjutati hääldust üksikult ja kooris. Pärast kõigi sõnade kirjutamist loeti neid veel korduvalt kooris ja üksikult. Ka tekst (kaks ja pool rida) loeti üksikult ja kooris.

Tund lõppes kinnistava kirjaliku harjutusega - diktaadiga tahvlile ja harjutusvihikuisse.

VIII d klassis algas tund lugemisharjutusega (õpikust, lk. 14). Sellele järgnes § 5 ja § 6 teksti jutustamine. Jutustamine seisnes kuidagi teksti päheõppimises. Mõned õpilased olid seda hästi teinud ja kaandsid oma osa ette õige häälduse ning rõhutamisega. Mõnele õpilasele valmistas aga meljarealise teksti edasiandmine väga suuri raskusi. Õpetaja neid ka kuidagi abistada ei saanud, kuna küsimustele vastata veel ei osata ja teksti laused on niivõrd lühikesed, et lause alguse kätteandmine oleks juba kogu lause etteütlemine.

Uue aine käsitlemine toimus suure põhjalikkusega. Eriti hoolikalt harjutati tähtühendi th hääldust nii helilise [θ] kui ka helitu [θ̥] häälikuna. Kinnistamiseks ei ole aga pärast sõnade ja teksti mitmekordset lugemist mitte midagi muud võimalik teha kui tõlkida. Selleks annab õpetaja lauseid, mis

tõlgitakse muidugi frontaalselt.

1. Ma aitan oma ema
2. Me armastame lugeda head raamatut
3. Kui kool on lõppenud, lähen ma koju
4. Me oleme kodus
5. Edith ja Ann on kodus
6. Nad keedavad lõunat
7. Minu õed käivad koolis
8. Tom on kodus.

Lõpuks loetakse veel hääldusharjutust th helitu ja helilise variandi kohta ja ka teksti nr.7 korduvalt ja korduvalt.

Veidi erinevalt kulgesid tunnid Tartu Töölisnoorte Kesk-koolis VIII klassis, kus käsitleti § 6. Õpetaja oli siiski mõningaid sõnu õpilastele veel lisaks õpetanud. Need olid arvud 1-lo, laused I am here, she (he) is absent. Arvude kirjutamisega muutus tund palju elavamaks, kui seda olid need VIII kl. inglise keele tunnid, kus piirdati ainult õpiku tekstiga ja tõlkelausetega. Õpetaja arvas oli, et õpikus on antud üli-ronkesti foneetilist materjali, liiga vähe teksti lugemiseks ning praegu mitte mingeid võimalusi vestluse arendamiseks. On endastmõistetav, et iga lugemispala pealkirjaga koos antakse ka vastav arvsõna. Õpetaja oli aga kohe, esimeste paladega seoses and^{nud} arvud 1-lo. Seda oskust sai hästi ära kasutada nii häälduse treeninguks kui ka tööks tahvli juures, mis toimus järgnevalt: üks õpilane kutsuti tahvli juurde, klass ütles mõne arvu ja õpilane pidi selle kirjutama numbriga. Teine võte: tahvlile kirjutati numbrid 1-lo järjekorras, väljakutsutud õpilane pidi näitama selle numbri, mida õpetaja või kaasõpilased nimetasid jne.

Tund töölisnoorte keskkooli VIII klassis oli igatahes palju elavam ja hoogsam kui mujal koolides nähtud inglise keele tunnid ja seda just tänu asjaolule, et ta oli mitmekesisem. Mitmekesistada aitas aga tundi lisamaterjal, arvud.

Tunnid, millede teema oli juba kaugemalt kui § 8 olid hoopis huvitavamad ja mitmekesisemad kui esimeste õppetükkide piires antud tunnid. 9. õppetükis esinevad nii üldküsimus (küll ainult verbiga "be") ja küsiv asesõna "what", See asjaolu annab palju võimalusi tunde mitmekesistada ja eriti just frontaalset tööd teha. Tartu 1.Keskkoolis ja Tartu 8.Keskkoolis oli mul võimalus näha tunde, kus käsitleti parajasti õppetükke nr.9 ja nr.10. Tunnid olid väga elavad ja huvitavad. Üld- ja eriküsimus, kumbki oma erineva intonatsiooniga, tekitasid suurt elevust.

Nimetatud palade juurde kuuluvad hääldamis- ja lugemisharjutused koosnevad küsimustest ja vastustest ning on õpilastele ka sisult arusaadavad ja seetõttu huvitavad.

Peamine on aga see, et alates § 9 ja § 10 on võimalik õpilastele esitada küsimusi: Õpiku harjutustikus neid küll ei leidu, kuid enamik õpetajaid esitab küsimusi frontaalse töö tegemisel, olgu see siis seoses lugemispala sisuga või ainult sõnavaraga.

Nii kuulsin seoses § 10 frontaalse tööna enne tunni individuaalse kontrolli juurde asumist järgmist vestlust:

Is Fred Qqin an officer?

No, he is not.

What is he?

He is a pupil.

What is his mother?

She is a doctor.

Is his brother a teacher?

No, he is not.

What is his brother?

He is an officer.

What is his father?

His father is a teacher.

Is his sister a pupil?

Yes, she is.

Is she at home?

No, she is not, she is at school.

Järgnevad õppetükid on aga jälle silmas pidanud hoopis teisi eesmärke - esmajoones foneetilisi ning grammatilisi, vestluseks, s.o. küsimusteks-vastusteks õpilaste seniste teadmiste piirides nad ei sobi. Õpiku harjutustik annab kuni 8-18-ni peaaegu eranditult lünkharjutusi ja tõlkeharjutusi, harva esineb mõni muundusharjutus. Ka õpetajad ise ei saa siin suurt midagi ära teha vestluse arendamiseks. Tekstides ei ole veel esinenud küsivaid sõnu who, when ja ^{where} ~~where~~, puudub ka veel have. Ühe sõnaga - küsimused-vastused on tunni käigust välja lülitatud. Sellest on küll väga kahju, sest nii puudub üks tõhusamaid võimalusi sõnavara süvendamiseks ja väljendusoskuse arendamiseks. Õpetajad on sunnitud jääma ainsate metoodiliste võimaluste - tõlke ja päheõppimise - juurde. Hospiteeritud tundides ilmes kõikjal (Tallinnas, Tartus. Kose rajoonis, Tapal), et õpilastele aga nimetatud töövormid küllaltki raskusi tekitavad. Jutustada pala, s.o.

see pähe õppida, ei ole sugugi kerge, kui seda ei saa küsimuste varal enne läbi töötada.

§ 17 juures on grammatika osas antud verbi oleviku küsiv vorm, mis hakkab nüüdsest peale esinema ka harjutustikus ja § 20 alates tekstides. Kohe esinevad ka küsivad sõnad "who", "where", "when" ning "why". § 22 koos (ja seekord ka lugemispalas) esineb oleviku eitav vorm. Need grammatilised nähtused võimaldavad juba vestlust arendada. Ainult üks asi jääb siiski problemaatiliseks. Nimelt esinevad kõik küsimuste liigid peaaegu samaaegselt ning on üsna palju maadlemist, et õpilased nendele vastamisega ning veel rohkem nende moodustamisega ei eksiks. Õpilastel tuleb ju orienteeruda üld- ja eriküsimustes, alusele suunatud ja teistele lauseliikmetele suunatud küsimustes. On palju karisid, millele võib sattuda - peamine nendest on muidugi abiverbi "do" tarvitamine ning selle kõrval vahest ehk oskus anda lühivastuseid. Säärane üheaegne raskuste esinemine mõjub õpilaste aktiivsusele ja tööinnule pidurdavalt. Ja tõepoolest on terve rida probleeme, mis pikemale perioodile jaotatuna ei oleks mingeid raskusi tekitanud, nüüd korraga kuhjunud. Õppematerjal § 17-30 on grammatika osas liiga tihe: nendes palades, mis oma ulatuselt moodustavad umbes 5 õppenädala materjali, esinevad : tegasõna oleviku küsiv ja eitav vorm, üldküsimus ja lühivastus, eriküsimused sõnadega what, when, where, why, alusele suunatud küsimused, "do" põhiverbina, verbi "have" olevik; sihitis, ainsuse omastav kääne. Varem on nendest põgusalt puudutatud ainult sõnaga what moodustatud küsimusi verbiga "be". Inglise keele grammatiks valdkonnast on just tegasõna oleviku ja lihtmineviku

küsiv ja eitav vorm ning küsimuste moodustamine (nii üld- kui ka eriküsimuste) õpilastele alati tohutuid raskusi valmistanud. Nende grammatiliste nähtuste tarvitamisel esineb rohkesti eksimusi veel XI klassi õpilaste kirjalikes töödes ja ka suulistes vastustes. Suure põhjalikkusega, loogilise järjekindlusega ja hoolikalt valitud rohket harjutusmaterjali kasutades tuleb õpetajail töötada, et neid raskusi ületada. Kogemused, mis on küll alles väga lühiajalised ja värsked, kuid siiski küllalt laialdased ja usaldatavad, näitavad et VIII klassi inglise keele õpik ei ole selles suhtes nõudeile täiel määral vastav.

Olles töötanud täiel määral õpiku järgi, ilmneb siiski, et õpilased teevad väga palju vigu. Seda eriti siis, kui kõik probleemid korraga esinevad. Nii mõneski harjutuses ongi see nii. Tuleb osata moodustada küsimusi kõigile lauseliikmeile, nii eri- kui ka üldküsimusi, kasutades verbe "be", "have" ning tavalisi verbe. See asetab õpilase korraga paljude raskuste ette. Kõik grammatilised probleemid on küll tuttavad, neid on õpitud, kuid paraku liiga pealiskaudselt. Puudub pidev harjutamine praktikas.

Paljud õpetajad on neid raskusi tunnetanud ja töötavad niisuguste grammatika sõlmpunktide harjutamisega pidevalt. Harjutusi tuleb aga siis juba õpetajal endal koostada - õpik ei anna neid piisavalt. Eriti vajalik on harjutusi teha just klassis - kirjutada neid tahvlile ja vihikuisse. Väga otsustarbikas on VIII klassis sisse seada eri vihik klassis kirjutatava jaoks; klassis kasutatavasse vihikusse ei kirjutata mitte ainult harjutusi, vaid ka grammatika ning foneetika

reegleid, mida õpetaja vajalikuks peab eriti rõhutada, skeeme, tabeleid jne. Paljud õpetajad kasutavad sääraseid vihikuid.

Väga rohkesti tegi Kose Kk. inglise keele õpetaja vajalikku drilli küsiva ning eitava vormi ning üld- ja eriküsimuste moodustamise ja vastamisega VIII klassis. (Tunde hospitieritud novembris 1957.). Tunni "teemaks oli" § 22 "In the Classroom". Seoses sellega esineb grammatikast verbi oleviku eitav vorm. Õpitud materjali kontrollimisega seoses korrati üsna põhjalikult verbi oleviku jaatavat ja küsivat vormi, samuti ka üldküsimusi koos lühivastusega ja alusele suunatud eriküsimusi. Harjutus toimus järgnevalt: õpetaja andis lause, mille kohta õpilastel tuli moodustada üldküsimus ning alusele suunatud eriküsimus ja neile ka vastused anda. Harjutus kirjutati (osaliselt) tahvlile ja vihikuisse.

Näiteks:

1. I speak English.

Do you speak English?

Yes, I do.

Who speaks English?

I do.

2. Tom lives in America.

Does Tom live in America?

Yes, he does.

Who lives in America?

Tom does.

3. We go to the sportsground.

Do you go to the sportsground?

Yes, we do.

Who goes to the sportsground?

We do.

4. The children are at school.

Are the children at school?

Yes, they are.

Who is at school?

The children are.

See tööloik toimus frontaalselt; õpilased vigu ei teinud, välja arvatud intonatsioon üldküsimustes, kus õpetajal seda korduvalt tuli parandada lasta. Ka individuaalselt vastajail tuli lisaks lugemisele ja tõlkimisele näidata oma teadmisi küsimuste koostamise ja vastamise alal. Esines ka vigaseid keelendeid. Küsimusele "Are you a good swimmer?" vastas õpilane "Yes, I do," kuid enamik vastuseid olid siiski õiged. Nii reageeriti õigesti küsimusele "Do you like to go fishing?" "Is Harry a sailor?" "Is his father a sailor?" jne.

Näib, et siin ollakse õigel teel. Ei piirdata ainult õpiku materjaliga ja seal antud harjutustega, vaid süvendatakse ja kinnistatakse õpitut igal sammul. Niiviisi töötades tuleb õpetajal endal tublisti rohkem vaeva näha kui ainult õpiku põhjal ainet käsitledes. Siin tekibki küsimus: miks ei anna õpik grammatilist materjali kanjumisteta, koos küllaldase hulga kinnistavate harjutustega?

Oleks normaalne ja õpilastele täiesti jõukohane, kui küsivad sõnad "who" ja "what", verbid "be" ja "have" oleksid esinenud juba üsna õpiku algul. Palju kergem oleks olnud sel juhul kätte õpetada üldküsimusi ning alusele suunatud eriküsimusi - lühidalt, küsimusi ilma abiverbi "do" kasutamisetä. Kuid need oleksid õpilastel juba täiesti selged olnud, siis

oleks olnud paras aeg tundma õppida lihtoleviku küsivat ja eitavat vormi, üldküsimusi abiverbiga "do" ning eriküsimusi sõnadega where, when, why. Säärase materjali jaotuse juures oleks ka võimalik paremini arendada õpilaste kõneoskust küsimuste-vastuste abil. Praegu on sellega olukord väga halb - enne 18. õppetükki puudub võimalus vestluseks, erandiks on ainult § 9 ja § 10.

Ebaloomulikkusena tundub arvsõnade väga hiline esinemine. Tegelikult annavad õpetajad koos iga palaga ühe arvu, selle, mis esineb pala pealkirjas. Nii õpitakse arvud 1-12; alates 13 tutvustatakse õpilasi arvude moodustamisega kuni 19-ni, 20 alates aga juba kõigi kümnetega. Autorid on seda ka vist ise nii mõelnud, sest kõiki arve 1. poolaasta kohta planeeritud tekstides ei esine, küll aga on viimase, s.o. 37. õppetükiga seoses antud grammatika osas arvudest kümned ja sajad kuni tuhandeni. § 35 järel pealkirjaga "Arvsõnad" on antud arvud 1-20, kuid palas endas esinevad säärase arvud nagu 50 ja 60., Siin vist siiski mingeid raskusi ei teki, sest õpetajad on kindlasti juba varem arvsõna käsitleanud. See nähtub ka § 29 juures antud harjutus nr.4, kus õpilastel käsatakse arve lugeda.

Mis puutub õpiku harjutustikku, siis on seal küll kõik vajalikud harjutuste liigid esitatud, kuid mitte õiges proportsioonis. Rohkesti esineb õpikus lünkharjutusi; hääldus- ja lugemisharjutuste arv on ka üsna suur, kuid need on enamikus koondatud õpiku algusesse. Küsimused jälle algavad alles 18-nda õppetükiga ja esinevad ainult 12 pala juures. Nad peaks aga palju rohkem olema ning kohe esimeste paladega peaks ka küsimustele vastamine algama. Liiga vähene on harju-

tuste arv, kus õpilastel endil küsimusi tuleb moodustada (1. poolaasta kohta ainult 4-5 harjutust). Üsna vaeslapse ossa on jäänud ka tõlkimine emakeelest võõrkeelde. Võrdluseks võiks siin tuua VIII klassi saksa keele õpiku, kus iga lugemispala juurde kuulub ka tõlkeharjutus. Tõlkeid eesti keelest inglise keelde esineb aga ainult 12 korda.

